

DISCUȚII, PROPUNERI, SUGESTII

Colegiul de calificare: evaluarea profesională a judecătorilor

Sergiu Furdul,

doctor în drept, conferențiar universitar,
vicepreședinte al Colegiului penal
al Curții Supreme de Justiție,
membru al colegiului de calificare
și atestarea judecătorilor

The imminent perspective of integration of Moldova into the European Union is to undertake institutional projects and progressive strategies for the professional evaluation of magistrates and given continuous dynamics of this evaluation, activities in this area follows to be polished, refined and adjusted to international standards in relation to judicial requirements generated by the establishment and promotion of professionalism and competence as main factors leading to the formation and development of judge's capacity.

Manifesting the willingness and hope that relevant aspects which arise on the issue of the activity of the qualification college and accreditation of the judges to arouse the public interest, including all judges, policy makers, including the Superior Council of Magistracy, which is an independent body, formed for the organization and functioning of the judicial system, is the safeguard of judicial authority independence and exercise judicial self-order, we would be honored if constructive criticism, rational suggestions and proposals on the legal issues raised will contribute actively to creating a healthy current views on developing and promoting solutions to improve the activity of the qualification and accreditation of judges college.

In conclusion, being encouraged by the views expressed by the judges, aiming to materialize solutions for that we opt for, we address to the Council of Magistrates, supreme body that ensures the appointment, transfer, promotion of judges, proposal for consideration of the issue on the development and promotion of measures for improvement and optimization of the activity of qualifications and accreditation of the Judges College.

Conform articolului 1 din Legea cu privire la colegiul de calificare și atestarea judecătorilor nr. 949-XIII din 19.07.1996¹, colegiul de calificare se constituie pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii și are drept scop asigurarea selectării candidaților la funcția de judecător, capabili să exercite justiția în mod calificat, conștiincios și obiectiv, pe baza legii, precum și constatarea nivelului de pregătire profesională al judecătorilor în funcție.

Nu încapă îndoială că evaluarea profesională a judecătorilor prin prisma împlinirilor specificate în articolul 7 din legea menționată reprezintă o componentă importantă pentru justiție, avându-se în vedere impac-

tul și consecințele pe care le poate avea sistemul judiciar în ceea ce privește pregătirea și prestația profesională a magistraților.

Semnificative în acest sens sînt opiniile exprimate în literatura de specialitate, fiind acreditată ideea că pregătirea profesională a magistraților este un fenomen de importanță majoră pentru procesul de consolidare a justiției și de democratizare a societății contemporane².

Iminenta perspectivă a integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană obligă la proiecții instituționale și strategii progresiste în domeniul evaluării profesionale a magistraților și, dată fiind dinamica acestei evaluări, activitățile în domeniul respectiv urmează a fi cizelate, perfecționate și ajustate la standardele internaționale, în raport cu cerințele sistemului judiciar, generate de stabilirea și promovarea profesionalismului și competenței, ca factori principali la formarea și dezvoltarea capacităților de judecător.

Apreciind la justa valoare contribuția persoanelor la elaborarea și aplicarea bazei juridico-normative cu privire la activitatea colegiului de calificare și atestarea judecătorilor, trebuie, totuși, să recunoaștem că unele din reglementările în vigoare și practici actuale rămîn expresia unei anumite etape istorico-juridice, alta pe care justiția o străbate azi. Pledînd pentru o concepție unitară și coerentă, bazată pe principii practice, științific argumentate, în dorința de a promova valorile democratice, unanim recunoscute, privind independența, eficiența și rolul organului competent de asigurarea selectării candidaților la funcția de judecător, precum și aprecierea nivelului de pregătire profesională al judecătorilor în funcție, considerăm că se impun măsuri urgente pentru revizuirea și îmbunătățirea calitativă a Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a examenului de capacitate³ și a Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea posturilor vacante de judecător, de președinte sau vicepreședinte al instanțelor judecătorești, de promovare în instanțele ierarhic superioare⁴, a altor acte normative relevante, precum și pentru elaborarea și adoptarea unor noi acte în domeniul respectiv.

După cum cunoaștem, de la începutul anului 2010 colegiul de calificare și atestarea judecătorilor activează

într-o nouă componență, bazată pe o nouă structură stabilită prin modificările operate prin Legea nr. 306-XVI din 25.12.2008, în vigoare la 13.02.2009⁵, potrivit căreia acest organ, constituit pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, este compus din șase judecători și șase profesori titulari de drept. În această componență a colegiului, am onoarea să activez și, respectiv, fiind preocupat de problemele ivite cu ocazia activității propriu-zise, ne îngăduim să supunem atenției considerentele cu privire la unele aspecte ale problemei supuse discuției, care reprezintă interes major pentru întregul sistem judiciar din Republica Moldova.

Raportînd activitatea colegiului de calificare și atestarea judecătorilor la cadrul juridic-normativ existent ce reglementează această activitate, constatăm o serie de deficiențe ale sistemului de evaluare profesională a cunoștințelor magistraților: lipsa unor mecanisme concrete, clare și efective de evaluare a activității profesionale a magistraților; prezența preponderentă a factorilor subiectivi și emotivi la evaluarea cunoștințelor candidaților la funcția de judecător; confundarea noțiunilor și procedurilor privind examenul de capacitate cu cel de atestare; absența unor activități colegiale transparente, obiective și eficiente privind desfășurarea examenului de capacitate și de atestare a judecătorilor etc.

Aceste deficiențe se datorează în mare parte unor lacune și colizii în legislație, precum și unor practici existente imperfecte sau, deja, depășite, care pot conduce la generarea și persistența în activitatea colegiului de calificare și atestarea judecătorilor a unor factori negativi cum ar fi: protecționismul, voluntarismul, autoritarismul, cultul persoanei etc.

În continuare, intenționăm a scoate în evidență unele aspecte ale problemei vizate, care necesită a fi analizate și apreciate într-o manieră colegială constructivă în vederea soluționării ei, prin cooperarea și intensificarea activității factorilor decizionali.

În pct. 20 din Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a examenului de capacitate este stipulat că ședințele colegiului de calificare sînt publice, pe cînd pct. 23 prevede că „Fiecare solicitant la funcția de judecător susține proba orală separat în fața Colegiului de calificare”. Considerăm incorectă practica stabilită cînd la proba orală în sală se admite numai persoana care extrage biletul, iar celelalte, care, la fel, urmează a fi examinate, sunt separate, fiind puse într-o situație stupidă. Urmărind scopul implementării principiilor: egalității, publicității și transparenței în activitatea colegiului de calificare și atestarea judecătorilor, pledăm pentru ca susținerea acestei probe să fie publică, inclusiv și în prezența celorlalte persoane supuse examenului de capacitate sau atestării.

Cu referire la proba scrisă din cadrul examenului de capacitate, semnalăm că cele două spețe ce urmează a

fi soluționate de candidatul la funcția de judecător, nu sunt pregătite de colegiul de calificare și atestarea judecătorilor. Astfel, sunt încălcate prevederile pct.12, alin.2 din Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a examenului de capacitate, conform cărora la proba scrisă colegiul de calificare va pregăti pentru fiecare candidat două spețe preluate din practica judiciară, ajustate la exigențele desfășurării probei respective.

La fel, menționăm că aprecierea solicitanților în note la proba scrisă nu se efectuează de către colegiu, astfel fiind încălcate prevederile pct.14 din Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a examenului de capacitate. Această probă nu se notifică, deoarece nu se apreciază de către colegiu și, astfel, nu se cunoaște despre semnificația acestei probe. Dat fiind faptul că examenul de capacitate se desfășoară prin susținerea inițială a probei scrise, care urmează a fi apreciată în note de către colegiul de calificare și atestarea judecătorilor, rezultă că și subiectele respective trebuie să fie elaborate de către toți membrii colegiului și că această probă urmează să se desfășoare în ședința colegiului, dar nu cum este prevăzut în pct.14 menționat – „Proba scrisă se desfășoară în prezența președintelui și/sau a vicepreședintelui colegiului de calificare, care vor aduce la cunoștința membrilor colegiului de calificare rezultatele susținerii probei scrise”.

Or, aceste prevederi sunt eronate, deoarece, după cum am menționat, în același pct.14 din Regulament se prevede că „Aprecierea solicitanților în note la proba scrisă se efectuează de către colegiu”, ceea ce presupune ca proba scrisă, la fel ca și cea orală, să se desfășoare în fața tuturor membrilor colegiului, care, după cum am subliniat, sunt desemnați cu dreptul de a aprecia, inclusiv a verifica lucrările respective.

Concomitent, optăm ca în cazul susținerii probei în scris codificarea lucrărilor să fie obligatorie, acestea, fiind decodificate numai după finalizarea acțiunii de verificare a tuturor lucrărilor și după înscrierea rezultatelor pe lista de examinare, în dreptul codului respectiv, în prezența membrilor colegiului. Nota obținută la această probă trebuie să fie comunicată imediat după ședința colegiului de calificare, care consemnează prin proces-verbal rezultatele aprecierii lucrărilor

Referitor la proba orală, propunem revizuirea prevederilor din pct. 24, potrivit cărora „Solicitantul va alege un bilet și va răspunde fără pregătire la fiecare din cele 5 întrebări”, deoarece este inadmisibil a obliga persoana să răspundă fără pregătire și, respectiv, este incorect de a efectua o apreciere în asemenea situație. Examenul de capacitate și atestare presupune și activități premergătoare ce ar permite persoanei să citească și să asimileze conținutul întrebării, apoi să se concentreze și să-și formuleze răspunsurile. Spre regret, aceste prevederi se

aplică și în cazul judecătorilor în funcție, când sînt obligați să răspundă fără pregătire la 5 întrebări din bilet.

Această situație provoacă umilințe, stresuri și incertitudini în cadrul susținerii examenului de capacitate sau de atestare, ceea ce denotă o stare de îngrijorare față de persoana supusă examinării ori atestării, precum și față de activitatea acesteia și, nu în ultimul rînd, față de activitatea colegiului. Profesia de judecător este legată de stresuri permanente emoționale și informaționale. Suprasolicitarea psihoemoțională poate contribui nu numai asupra sănătății somatice a judecătorului, dar poate influența negativ și asupra procesului de judecată, inclusiv și la adoptarea hotărîrii judecătorești.

De aceea, este regretabil că prin asemenea procedură, elaborată și aplicată pînă în prezent, s-a creat o situație inechitabilă și degradantă, cînd persoana este impusă să răspundă fără pregătire la fiecare din cele cinci întrebări din bilet. Pledăm ca în cazul dat să fie prevăzut dreptul de a oferi timp suficient pentru pregătirea răspunsului la întrebările din bilet și, după caz, să fie puse la dispoziție actele normative necesare.

În promovarea soluției privind acordarea timpului pentru pregătire, facem trimitere la dispozițiile pct. 32 din Regulamentul-cadru privind organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licență, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației și Tineretului din 15 februarie 2008, care prevede că „Pentru susținerea probei orale se acordă pînă la 30 minute, iar pentru susținerea proiectului (tezei) de licență - pînă la o oră academică. Timpul destinat probei scrise este de trei ore academice.”⁶

La fel, urmează a fi revăzută practica stabilită potrivit căreia întrebările conținute în biletele pentru proba orală să nu fie publicate integral și să nu fie elaborate de către colegiul de calificare și atestarea judecătorilor. Considerăm că la elaborarea și formularea conținutului biletului trebuie să participe toți membrii colegiului, adică aceste întrebări urmează să fie pregătite de colegiul de calificare, așa cum este prevăzut în pct. 24 din Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a examenului de capacitate.

Totodată, întrebările din bilet trebuie să posede un conținut practico-științific, specific activității judecătorului și să fie publicate integral în redacția prezentată în bilet. De exemplu, biletul trebuie să conțină următoarele cinci subiecte: 1) cu privire la judecarea cauzei penale; 2) cu privire la judecarea cauzei contravenționale; 3) cu privire la judecarea cauzei civile; 4) cu privire la judecarea cauzei de contencios administrativ; 5) cu privire la o Hotărîre a CEDO în cauza c. Moldovei.

Tot la acest aspect, pledăm ca subiectele de evaluare să fie plasate în cîteva variante de bilete, conținutul biletelor să fie aprobat prin hotărîrea Consiliului Superior

al Magistraturii și toate variantele de bilete, în plicuri sigilate, să fie păstrate la președintele CSM. În ziua susținerii examenului de capacitate, sau, după caz, al atestării, la începutul ședinței colegiului, prin tragerea la sorți, se alege plicul cu una din variantele de bilete, care se deschide de președintele colegiului în prezența membrilor colegiului și altor participanți la ședință.

Dacă revenim la practica ce persistă, nu putem să nu atenționăm asupra faptului că, în mod vădit nejustificat, se aplică proceduri similare, cu conținut identic, atît față de solicitantul la funcția de judecător, cît și față de un judecător în exercițiu, atît la examenul de capacitate, cît și la cel de atestare. O asemenea practică este inadmisibilă și, deci, nepermisă, deoarece este absolut greșit de a pune semnul egalității între statutul juridic al judecătorului și cel al candidatului la funcția de judecător.

Statutul juridic al judecătorului, după cum cunoaștem, este reglementat prin lege organică⁷, iar măsurile de asigurare eficientă a garanțiilor de competență, independență și imparțialitate ale judecătorilor sunt stipulate și în Carta Europeană cu privire la Statutul Judecătorului – un instrument destinat tuturor statelor europene, adoptat în cadrul celei de-a doua reuniuni multilaterale cu privire la Statutul Judecătorilor din Europa, organizată de Consiliul Europei la 08-10 iulie 1998, la Strasbourg.⁸

Astfel, pledăm pentru elaborarea și adoptarea Regulamentului privind atestarea judecătorului, accentul fiind pus pe asemenea criterii de evaluare profesională a activității judecătorului cum sunt: complexitatea și numărul cauzelor judecate; calitatea și termenul de judecare a acestor cauze; coraportul dintre hotărîrile atacate și soluțiile adoptate de instanțele ierarhic superioare, după caz, numărul de hotărîri interlocutorii și motivele adoptării lor; măsurile întreprinse pentru ridicarea nivelului profesional, activitatea practico-științifică, didactică etc. Considerăm că la baza atestării judecătorului trebuie avute în vedere în primul rînd rezultatele activității profesionale, vechimea și experiența de muncă, comportamentul etico-moral și responsabil față de atribuțiile de serviciu și, după caz, capacitățile organizatorice și autoritatea avută în colectivul de muncă, dar nu răspunsurile la întrebările extrem de teoretizate și secretizate, după cum se procedează.

Scopul atestării, după cum este stipulat în articolul 22 din Legea cu privire la colegiul de calificare și atestarea judecătorilor, este evaluarea profesionalității judecătorilor, stimularea creșterii ei, precum și ridicarea responsabilității în respectarea legislației la judecarea cauzelor, iar rezultatele evaluării trebuie interpretate în corelație cu acest scop – dacă, urmare a desemnării criteriilor și a indicatorilor de valoare, judecătorul atestat a devenit mai diligent în administrarea cauzei aflate în

procedură, dacă și-a îmbunătățit conduita față de justițiabili, dacă manifestă mai multă preocupare pentru respectarea criteriilor de integritate, dacă este interesat în ridicarea și îmbunătățirea arsenalului de cunoștințe juridice, dacă indicii privind calitatea judecării cazurilor a crescut prin raportare la numărul de hotărâri judecătorești rămase definitive etc.

Odată cu remedierea criteriilor menționate, se poate anticipa că atestarea își va putea atinge în mai bune condiții și obiectivul de a permite o ierarhizare profesională a judecătorilor, cu relevanță în condițiile legii, la departajarea acestora, la promovare sau la numirea în funcții de conducere. Un astfel de proces nu poate însă reuși de cât prin corelarea rezultatelor evaluării individuale a judecătorilor cu o evaluare instituțională complexă a activității instanțelor judecătorești, care să permită ca performanța individuală să fie apreciată în contextul activității instanței din care face parte judecătorul. Astfel, nu trebuie admisă adoptarea hotărârii privind suplinirea în mod repetat a funcției vacante de președinte al instanței judecătorești în cazul în care, această instanță, sub conducerea candidatului respectiv la funcție, a înregistrat rezultate negative în activitatea de exercitare a justiției.

Din această perspectivă, impunându-se ajustarea criteriilor și a modului de evaluare astfel încât atestarea judecătorilor să devină mai transparentă, mai obiectivă, mai lipsită de formalism și servilism, mai relevantă și mai eficientă, este necesară adoptarea, în regim de urgență, a Regulamentului cu privire la atestarea judecătorilor. Suntem convinși că, aplicând procedura privind atestarea judecătorului, în contextul legislativ actual, se va stimula îmbunătățirea calității actului de justiție prin fundamentarea priorităților formării și dezvoltării profesionale și prin stabilirea unei ierarhii profesionale în cadrul sistemului instanțelor judecătorești, astfel crescând relevanța obiectivă a proceselor de promovare în funcție a judecătorilor sau de numire a acestora în funcții de conducere, cu menținerea unui anumit standard de calitate la înfăptuirea justiției.

De exemplu, considerăm binevenite incorporarea normativă a unor asemenea condiții obligatorii și previzibile pentru promovarea judecătorului, cum ar fi, numirea la Curtea Supremă de Justiție în cazul în care s-a manifestat deja ca judecător la una din curțile de apel, sau numirea judecătorului în funcție de conducere în cazul în care a obținut performanțe de excepție în cariera profesională, a dovedit că posedă capacități administrativ-organizatorice cuvenite printr-un comportament etico-moral ireproșabil și printr-un respect colegial deosebit sau absolvirea de atestarea ordinară a judecătorului în cazul în care acesta nu dispune de hotărâri casate din motivul aplicării greșite a legii și de

hotărâri interlocutorii emise în adresa sa, n-a fost sancționat disciplinar etc.

Tot în acest context propunem ca hotărârea colegiului de calificare și atestarea judecătorilor privind neatestarea judecătorului să fie motivată, deoarece în cazul în care este contestată, să fie clare și explicite temeiurile soluției adoptate, astfel fiind respectate drepturile la o procedură obiectivă și echitabilă cu privire la atestarea judecătorului. Cu referire la hotărârea colegiului prin care nu este de acord solicitantul cu aprecierea cunoștințelor sau în cazul în care se invocă fraude sau curențe de procedură în desfășurarea examenului de capacitate ori atestării, la fel, propunem ca și această hotărâre să fie motivată în termen de 7 zile, după înregistrarea contestației.

Un argument în favoarea elaborării și adoptării Regulamentului cu privire la atestarea judecătorului este și faptul că legiuitorul a prevăzut și a interpretat distinct aceste două noțiuni juridice: examenul de capacitate și atestarea judecătorului. Astfel, în Legea cu privire la colegiul de calificare și atestare a judecătorilor, examenul de capacitate este reglementat în Capitolul I, Titlul II, iar atestarea judecătorilor este reglementată în Capitolul II, Titlul II, motiv pentru care se impune concluzia că procedura privind atestarea judecătorului urmează a fi desfășurată conform unui nou Regulament, distinct de cel privind modul de organizare a examenului de capacitate. În conformitate cu prevederile din articolul 23, alin.(2)-(4) din Legea menționată, de rînd cu principiile și modul desfășurării atestării, urmează a fi făcută o clasificare specializată conform sistemului judecătoresc (instanța comună, judecătorul de instrucție) și conform gradului de jurisdicție (Curtea Supremă de Justiție, curțile de apel, judecătorii) și, respectiv, elaborate proceduri distincte, bine determinate cu privire la:

- a) atestarea ordinară a judecătorului, care se desfășoară odată la 3 ani;
- b) atestarea înainte de termen, în cazul în care judecătorul își îndeplinește nesatisfăcător atribuțiile de serviciu sau nu-și ridică nivelul profesional;
- c) atestarea în legătură cu conferirea gradului de calificare;
- d) atestarea în legătură cu înaintarea propunerii de numire în funcție de judecător pînă la atingerea plafoanelor de vîrstă;
- e) atestarea în legătură cu participarea la concursul la funcția de judecător în altă instanță judecătorească, de președinte sau vicepreședinte ale unei instanțe judecătorești.

Urmărind scopul de a crea judecătorului condiții normale pentru pregătirea și susținerea atestării, propunem ca această acțiune să fie precedată de participarea la seminarul desfășurat în cadrul Programului de pre-

gătire profesională a judecătorilor, aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii.

Un aspect distinct al problemei abordate îl constituie structura și modul de formare a colegiului de calificare și atestarea judecătorilor prin prisma reprezentării prin jumătate din membrii colegiului respectiv – a profesorilor titulari în drept.

Pronunțându-ne pentru o componență mixtă a colegiului de calificare și atestarea judecătorilor, respectiv, pledăm pentru coparticiparea profesorilor titulari de drept, personalități notorii, cu autoritate binemerită și impunătoare în mediul academic și în societate, promotori activi și militanți consecvenți în justiție, înzestrați cu calități umane și profesionale de excepție, ce semnifică etalonul științei juridice autohtone și, care, grație unei vaste și prodigioase activități practico-dochinare în domeniul dreptului, au lăsat amprenta asupra numeroase promoții de juriști, astfel având și mulți discipoli-judecători.

Concomitent, expunem opinia că există rezerve întemeiate față de prevederile cu privire la cota de reprezentare a profesorilor titulari de drept în componența colegiului de calificare și atestarea judecătorului, precum și față de rolul acestora în cadrul activității colegiului.

Considerăm că rolul principal al profesorilor titulari în drept în activitatea colegiului este reprezentarea societății civile științifice în acest organ, promovarea ideilor și concepțiilor doctrinale în jurisprudență, prin armonizarea teoriei juridice cu abilitățile practice, dar nu, după cum se întâmplă în multe cazuri, examinarea judecătorului conform procedurii de examinare a studentului, cu adresarea diferitor întrebări excesiv teoretizate, iar uneori chiar sofisticate.

Cît privește cota de reprezentare este greu de găsit argumente din punct de vedere practic și doctrinar în favoarea reglementărilor în vigoare. De aceea subscriem integral la concluzia formulată de domnul Andrei Negru, doctor în drept, conferențiar universitar: „Considerăm inoportună reprezentarea printr-un aspect de paritate a membrilor-profesori cu membrii-judecători în componența colegiului menționat. În scopul evitării unor posibile limitări sau ocoliri ale principiilor independenței, imparțialității și inamovibilității judecătorului, numărul de membri-judecători trebuie să prevaleze asupra numărului de membri – profesori”¹⁰.

Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) se pronunță pentru soluția la care aderăm. „În cazul în care este o componență mixtă (judecători și nejudcători), CCJE consideră că, în scopul de a preveni orice manipulare sau presiune nepotrivită, o majoritate substanțială a membrilor Consiliului judiciar trebuie să fie judecători aleși de egalii lor.”¹¹

Semnificative în acest sens sunt și Principiile generale privind independența judecătorilor statuate de Consiliul Europei: „Orice decizie privind cariera profesională a judecătorilor ar trebui să se sprijine pe criterii obiective, iar selectarea și cariera acestora ar trebui să se fondeze, avându-se în vedere calificările, integritatea, competența și eficiența lor. Autoritatea competentă în materie de selectare și de carieră a judecătorilor ar trebui să fie independentă față de guvern și față de administrație. Pentru a garanta independența acesteia, ar trebui prevăzute, de exemplu, dispoziții referitoare la desemnarea membrilor săi de către puterea judecătorească și ca autoritatea să hotărască ea însăși după propriile reguli de procedură.”¹²

Cu titlu de exemplu demn de urmat, subliniem prevederile stipulate în pct. 2.5 din Regulamentul privind activitatea colegiului de calificare al procurorilor aprobat prin Hotărîrea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 2-3d-29 din 23 februarie 2010¹³, din care rezultă că colegiul respectiv se compune din 11 membri dintre care: 9 procurori și 2 profesori titulari în drept, ultimii fiind numiți de Consiliul Superior al Procurorilor.

Pe această linie de gândire, reiterăm opinia pentru care am pledat pînă la alegerea președintelui și vicepreședintelui colegiului de calificare și atestarea judecătorilor și o promovăm, potrivit căreia, odată ce, conform art.8 alin.(1) din Legea cu privire la colegiul de calificare și atestarea judecătorilor, președintele este ales din rîndul judecătorilor, atunci se impune ca și vicepreședintele să fie ales din rîndul judecătorilor, deoarece, conform art.8 alin.(3) din Legea menționată, în cazul absenței președintelui, vicepreședintele colegiului îndeplinește funcțiile acestuia.

Șirul aspectelor ce derivă din problema supusă discuției, probabil, că nu se termină aici. Încheiem cu precizarea că există motive întemeiate de a dezvolta subiectele în vederea găsirii și aplicării unor noi soluții, juste și echitabile cu privire la activitatea colegiului de calificare și atestarea judecătorilor. Această activitate trebuie ghidată în acord cu Principiile de bază asupra independenței judiciarului cu privire la calificări, selecție și pregătire: „Orice metodă de selecționare juridică trebuie să se constituie într-o măsură de siguranță împotriva numirilor în funcții juridice pe motive necorespunzătoare.”¹⁴

În contextul găsirii unei soluții juste privind ridicarea nivelului calitativ al activității colegiului de calificare și atestarea judecătorilor, considerăm oportun studierea și a altor practici similare aplicate, mai avansate, cu un grad sporit de obiectivitate, imparțialitate și echitate.

Considerentele expuse presupun că vor da naștere la diverse întrebări, dispute, comentarii, astfel, încît ele urmează a fi apreciate drept manifestarea unui interes profesional practico-științific și a unei contribuții modeste

pe fondalul juridic privind activitatea mea ca judecător și ca membru al colegiului de calificare și atestare a judecătorilor. Nu excludem faptul că există și opinii diametral opuse, deranjate de interesele și imaginea promovată cu privire la activitatea colegiului de calificare și atestarea judecătorului. De aceea, suntem deschiși și disponibili pentru discuții constructive, schimb de idei rezonabile și experiențe pozitive, polemici colegiale în vederea rezolvării problemei abordate.

Exprimînd dorința și speranța ca rîndurile de mai sus să suscite interesul public, în primul rînd al judecătorilor, cît și a factorilor decizionali, inclusiv al Consiliului Superior al Magistraturii, care este un organ independent, format în vederea organizării și funcționării sistemului judecătoresc, este garantul independenței autorității judecătorești și exercită autoadministrarea judecătorească¹⁵, considerăm că sugestiile și propunerile raționale pe marginea problematicei juridice abordate vor contribui activ la crearea unui curent sănătos de opinii cu privire la elaborarea și promovarea soluțiilor de îmbunătățire și eficientizare a activității colegiului de calificare și atestare a judecătorilor.

În concluzie, fiind încurajați de opiniile judecătorilor și a altor persoane interesate, urmărind scopul materializării soluțiilor pentru care optăm, adresăm Consiliului Superior al Magistraturii, organ suprem ce asigură numirea, transferarea, detașarea, promovarea în funcție a judecătorilor¹⁶, propunerea de examinare a chestiunii cu privire la elaborarea și promovarea măsurilor de perfecționare și îmbunătățire a activității colegiului de calificare și atestarea judecătorilor.

Note:

- ¹ Legea cu privire la colegiul de calificare și atestarea judecătorilor nr. 949-XII din 19.07.96, republicat: M.O. nr. 170 – 172/693 din 08.08.2003 pag. 8; M.O. nr. 61-62/605 din 20.09.1996;
- ² Steluța Ionescu, Justiție și jurisprudență în statul de drept, - București, Universul Juridic, 2008, paj. 285;
- ³ Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a examenului de capacitate, aprobat prin hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 319/13 din 11.10.2007, Regulamente și alte acte ale Consiliului Superior al Magistraturii, Chișinău 2009 pag. 30-34;
- ⁴ Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea posturilor vacante de judecător, de președinte sau vicepreședinte al instanțelor judecătorești,

de promovare în instanțele ierarhic superioare aprobat prin Hotărîrea Consiliului superior al Magistraturii nr. 68/3 din 01.03.2007, Regulamente și alte acte ale Consiliului Superior al Magistraturii, Chișinău 2009 pag. 24-28;

- ⁵ Art. 2 modificat prin Legea nr. 306-XVI din 25.12.2008, în vigoare la 13.02.2009, M.O. nr. 30-33/77 din 13.02.2009;
- ⁶ Regulamentului-cadru privind organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licență, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației și Tineretului din 15 februarie 2008 în temeiul art. 27, alin. 3,4,5,6 din Legea învățămîntului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995, cu modificările și completările ulterioare, în conformitate cu Hotărîrea Colegiului Ministerului Educației și Tineretului nr. 24 din 14 februarie 2008;
- ⁷ Legea Republicii Moldova cu privire la Statutul Judecătorului nr. 544-13 din 20 iulie 1995 M.O. nr. 59-60/664 din 26 octombrie 1995;
- ⁸ Un set de materiale importante ale forumului internațional din 08-10 iulie 1998 unde s-a adoptat Cartea Europeană cu privire la Statutul Judecătorului se păstrează în Direcția de evidență a legislației și informatică a Curții Supreme de Justiție;
- ⁹ Legea cu privire la Institutul Național al Justiției nr. 152-XVI din 08 iunie 2006 M.O. nr. 102-105/484 din 07 iulie 2006;
- ¹⁰ A. Negru, Aspecte de legalitate a unor reglementări juridice naționale în sfera justiției, Revista Națională de Drept, nr.2, februarie 2010, p. 44;
- ¹¹ Pct. 18 din Avizul nr. 10 (2007) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind Consiliul Judiciar în Serviciul Societății, adoptat de CCJE în cadrul celei de a-8-a reuniuni (Strasbourg, 21-23 noiembrie 2007);
- ¹² Principiul I, pct. (2) lit. c), din recomandarea nr. R.(94) 12 a Comitetului de Miniștri al Statelor membre cu privire la independența, eficiența și rolul judecătorilor (adoptată de Comitetul de Miniștri la 13 octombrie 1994, la a 516-a Reuniune a Delegațiilor de Miniștri);
- ¹³ Regulamentul privind activitatea colegiului de calificare al procurorilor aprobat prin Hotărîrea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 2-3d-29 din 23 februarie 2010;
- ¹⁴ Pct. 10 din Principii de Bază asupra Independenței Judiciare, adoptate de cel de al șaptelea Congres al Națiunilor Unite cu privire la „Prevenirea infracțiunii și tratamentul infractorilor”, ținut la Milano între 26 august și 06 septembrie 1985 și aprobate prin Rezoluțiile Adunării Generale 40/32 din 29 noiembrie 1985 și 40/146 din 13 decembrie 1985;
- ¹⁵ Art. 1 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 147-13 din 19.03.1996, M.O. nr. 64/641 din 03.10.1996, Legea a fost republicată în M.O. nr. 186-188 din 22.08.2003, pag. 5 art. 752;
- ¹⁶ Art. 123 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, M.O. nr. 1 din 12.08.1994.

